

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo Sancti Stephani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

PRO FESTO S. STEPHANI.

CONCIO PRIMA.

Video caelos apertos, & Jesum stantem, Actorum Textus.
cap. 7.

Præmium sequens, animat in arduis, con- Thema.
fortat in adversis, & ærumnis.

Sanctus Levita Stephanus dum traheretur ad suppli- Exordium.
cium, jam jam imbre lapidum obruendus, non est pu-
sillanimis, sed consolatissimus imbrem lapidum excipit,
aded ut de eo canat Ecclesia: *Lapides torrentis illi
dulces fuerunt.* Quid dulcoravit lapides? quid S. Ste-
phanum mediis in angustiis confortat, consolatur? dicit causalem
motivam invictus Levita: *Ecce video caelum apertum*, præmium
iutuitus est, & hoc confortavit, solabatur constantem, intrep-
idum, patientissimum fecit. Benè scripsit Marcus Seneca Epito.
Controv. lib. 5. Controv. 1. *Spes est ultimum adversarum rerum
solatium*: sic videmus intrepidè pugnare militem, mille vulneri-
bus corpus, & vitam extremis exponere periculis: interrogas
quare? respondeo propter spem promotionis, & spoliiorum. Ex-
perimur colonum, rusticum, vinitorem portare cum patientia
pondus diei & æstus, ob præmium fructuum, messis, vindemiæ,
&c. Te nunc alloquor O Christiane! *Militia est vita hominis*,
inquit Job. c. 7. ad labores, miseras nati sumus: *in sudore vultus
vesceris pane tuo*, Genes. cap. 3. in his quotidianis miseriis, ut
cum S. Stephano consolatus, confortatus vivas, & perseveres, cœ-
lum aspice, præmium, mercedem considera, & te miserum mirè
confortabit, consolabitur: fortem, indefessum, invictum reddet.
Audiatur Scriptura: *Non verearis usque ad mortem justificari, quo-
niam* Textu S.
Script.

Scriptores & *nam merces Dei manet in aeternum*, prædicat Salomon Eccles. c. 18. & iterum cap. 36. *Da mercedem sustinentibus te, ut Prophetæ tui fideles inventiantur.* Scriptores audiantur & Patres: *Honor alit artes, suadet inaccessa tentare, & pericula honestè spernere.*

Emanuel de Naxera. perorat Emanuel de Naxera Commentario in Judices cap. 8. v. 1. §. 9. *Mutuat præsens calamitas à futura felicitate saporem, & jucundum est ad mercedis intuitum, discrimini se objicere: proposito enim præmio omnia fortiter sustinentur.* Ita habet Ildephonsus de Padilla in Habacuc Annotat. 12. cap. 3. discursu 8. *Nutriunt præmiorum exempla virtutes, nec quisquam est, qui non ad morum summam nitatur ascendere, quando irremuneratum non relinquitur, quod conscientia teste laudatur.* Ita Theodoretus apud Cassiodorum 2. Var. 16. Perpulchrè scribit S. Basilius homilia de Barlaam: *Pericula non respicit Martyr, coronas aspicit; plagas non horret, sed præmia numerat; non videt lictores infernè flagellantes, sed Angelos letis omnibus acclamantes imaginatur, non spectat ad temporalia pericula, sed ad præmiorum aeternitatem.* Concludit S. Hieronymus ad Demetriadem. *Omne opus leve fieri solet, cum ejus præmium cogitatur, & spes præmii solatium est laboris, ut Dei implorata ope Conceptibus deducam.*

CONCEPTUS I.

David in Psalmis suis sæpius hunc adscribit titulum: *In finem*. Cur rectè adnectit titulum *in finem*; & non potius titulum talem: *In initio, in principio*? Finem considerare nos David hortatur; cur finem? explico me praxi morali: Vadit quis rusticus ad messem, demetere segetes, alius in vineam, eam fodere, & excolere, messor initium longi Agri intuendo, Vinitor initium amplæ vineæ; Secutor lignorum, initium spatii lignorum videndo, concutitur animo, repetitis suspirat vicibus, videbis ergo angustiatum mercenarium, erecto vultu finem Agri, finem Sylvæ, finem Vineæ fixis oculis lustrare, & intueri; quæris cur tam attentè, ac fixè sæpius finem, terminum aspiciat laboriosus colonus; Respondebit, ad animi solamen, ad mentis levamen, intuendo enim finem agri, finem vineæ, crescit spes, brevi mercedem, præmium se sumpturum, requiem,

quem, ac refectionem se accepturum: Verba Davidis, *in finem*, textus Græcus legit: *in victoriam*: Finis, mi Christiane, virtutis tuæ, abstinentiæ, sobrietatis, castitatis, patientiæ in adversis, humilitatis in prosperis, est certa victoria, corona, merces, præmium, requies, retributio; hunc finem, victoriam, coronam, præmium, &c. toties in Psalmis suis hortatur David intueri, meditari, & mirum solamen animi, levamen mentis, robur, constantia, patientia inde excrescet; patato animo, hilari mente mundi adversa, & hominum injurias, ac tyrannides perferendi. Testes toti invicti martyres, de quibus S. Basiliius homilia ad Barlaam: *Pericula non respicit Martyr, coronas aspicit; plagas non horret, sed præmia numerat, &c.* ut supra in exordio.

CONCEPTUS II.

Infelix Epulo mediis in flammis inferni obsecrat Abrahamum: *Mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, & refrigeret linguam meam*, Luc. 16. mirandum, quod infelix hic, non plenum scyphum, sed unam tantum guttulam petat? quid per hanc guttam intelligendum est? dicit intelligentiam S. Gregorius Nyssenus discursu de resurrectione animæ; nempe per unam guttam minimum quid cœlestis gloriæ, mercedis, præmii, & dulcedinis, divitem Epulonem anhelasse; quasi certus, daretur ei spes obtinere & guttam unam cœlestis præmii, &c. & inexplicabiles inferni cruciatus ei dulces redderet: si nunc minima spes præmii cœlestis, & damnatum redderet in inferni tormentis consolatum; quomodo spes præmii, mercedis, gloriæ æternæ, quam repromisit DEUS omnibus diligentibus se, non consolabitur hominem viatorem mediis in miseriis, & tribulationibus hujus mundi, Psalmista attestante in æternitate felici non una gutta gloriæ, sed torrente felicitatum saturandos. *Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabunt eos*, Psal. 35. Desuper dulciter scribit S. Augustinus in soliloquiis cap. 32. *Tua dulcedo Stephano lapides torrentis dulcoravit: Beato Laurentio craticulam dulcem fecit: Pro hac emenda Bartholomæus pellem dedit: Hanc verò ut gustavit Petrus, omnium inferiorum oblitus, clamavit quasi ebrius, dicens: Domine, bonum est hic nos esse!*

CON-

CONCEPTUS III.

Filii Israel Psalmo 136. canunt, & fatentur: *Super flumina Babylonis sedimus.* Sedere juxta fluvios in viridi gramine, usus habet, & per jucundum est; ast super fluxas fluvii alicujus undas sedere, vix practicabile, imò impossibile videtur: quid ergo mysterii indicare voluit David, dicendo: Filios Israël super flumina Babylonis sedisse? quid per flumen, & quid per li sedere intelligendum? Nyssenius per flumen intelligit mundi inconstantiam, & graves mundi misérias, ac onera; sedere, communi adagio, est, contentum vivere: bene fedet; id est: consolatus, contentus vivit. Quod ergo David dicat, filios Israël super flumina sedisse, indicare voluit, in mundi miseris, servitute Babylonica, consolatos vixisse, æquo animo tribulationes à gentilibus tollerasse. Quæstio nunc est, quid Judæos in summa rerum mutatione: servitute tyrannica, consolabatur? Dicunt ipsimet in contextu Psalmi citati: *Super flumina Babylonis sedimus; dum recordaremur tui Sion.* Sion, idem quod cœli Patria, æternæ felicitatis gaudia. Perpulchrè ad scopum Cassianus Abbas in citatum Psalmum: *Nimis dulcis est recordatio Patrie, quæ in hostili terra probatur: nam quando hæc amara sentitur, tanto fit illa suavior.* Indicavit hoc ter optimus DEUS Ezechieli.

CONCEPTUS IV.

Durissima quæque perpeffi sunt Israelitæ, misertus eorum Ezechiel Deum precatur, consolari afflictos dignaretur; ecce tibi ocius rapitur Ezechiel in montem altum: Cœlum instar elegantissimæ Urbis, cujus pavementum auro stratum, portæ gemmis exornatæ erant, videndum Ezechieli exhibetur, hoc imperio adjecto: *Ostende domui Israel domum, & visionem illius, & dispositionem ejus.* Ezech. cap. 43. & quid inde eveniet, si Propheta Israël populo cœli elegantiam, gaudiorum abundantiam descripserit? eveniet mira cordis consolatio, quâ perfusi, durissima quæque pacatè patientur: *Et ipsi sustinebunt tormentum suum.* Consolatissimè Augustinus in Psal. 39. *Si vis sustinere laborem, attende mercedem, nam operarius in via deficeret, nisi attenderet, quid accepturus esset:* & S. Chrysostomus in Psal. 21. *Nihil eorum, quæ gravia sunt, grave aliquid existimat, qui cœlestia recogitat.* Testis natu minimus Machabæorum Martyrum.

CON.

CONCEPTUS V.

Viderat natus junior Machabæus: sex fratres suos crudeli morte interimi; non terretur; Antiochus Rex ipsèmet suavissimis verbis, & thesauros, & honores promittit, non movetur, ad unquam à Patriis legibus discedere, constantissimè impavidè ferro collum, corpus totum tormentis, heroica hac voce offert: *Quem sustinetis? non obedio præcepto Regis, sed præcepto legis, quæ data est nobis per Moysen.* 2. Machab. 7. Quare ego, quid puerum inermem, tam generosum constantem fecit, ut tormenta non horrens, mortem minimè expavescens, intrepidè membra sua torquenda carnifici tradiderit? fecit vivida cœlestis Patriæ recordatio, ut patet ex hortatoriis Matris: *Peto nate, ut aspicias ad cœlum, & ita fiet, ut non timeas carnificem istum.* Secutus piam Matris doctrinam, cœlum aspexit, cœlestia cogitavit, & horrida Tyranni tormenta non timuit, non expavit; sed ut candidus cygnus, hilari voce; canendo, inter tempestuosos adverlitatum, ac cruciatuum ventos, suaviter expiravit. Verissimè Sanctus Chrysostomus: *Nihil eorum, quæ gravia sunt, grave aliquid existimat, qui cœlestia recogitat.*

CONCEPTUS VI.

De Josepho ab Arimathia testatur Joannes cap. 19. *Erat discipulus JESU, occultus autem propter metum Judæorum.* Marcus cap. 15, inquit: *Joseph ab Arimathia nobilis decurio, audacter introivit ad Pilatum, & petiit corpus JESU:* Quid fecit, quod omnis Judæorum Tyrannis ac persecutio, non curetur, non horreatur amplius à Josepho, qui olim occultus, nunc apertus discipulus Christi, in arenam prodeat, & bona mundi perdere, & vitam prodigere? causalem subnectit S. Evangelista Marcus: *Et ipse erat expectans Regnum DEI.* Eleganter desuper S. Hieronymus: *Certè nullus labor est durus, quo gloria eternitatis acquiritur.*

CONCEPTUS VII.

In gloriosa transfiguratione narrat Matthæus Evang. Christi vestes candorem niveum induisse: *Vestimenta autem ejus facta sunt*
K
alba

alba sicut nix: juxta mentem S. Chrylostomi, Hilarii, Futhimi facta est hæc Christi Transfiguratio ad solatium Apostolorum, ut memores ejusdem visæ gloriæ, intrepide cruces & tormenta carnicum sustinerent: conformiter verbis S. Pauli ad Hebr. cap. 6. *Fortissimum solatium habemus, quo confugimus ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus anime tue am, ac firmam, & incedentem usque ad interiora velaminis.* admitto lubens mentem, & intelligentiam Patrum, unum est cuius miror, cur vestimenta Christi facta sint sicut nix alba; cur recte frigida nivis fit mentio, & comparatio? cum & flos arborum; narcissus & lilium, candorem præferant eximium? Non flori, narcissus aut lilio, sed Nivi candidæ in transfiguratione vestis Christi similis facta est; indubiè hanc ob rationem: nix ad solis radios liquefcit, deperditur: ita ad radios solis, æternæ gloriæ considerationem, omnis nix, & frigus temporalium miseriarum, & tribulationum e corde fidelis Christiani deperditur, evanescit, ut cuncta adversa, sapida; imò ipsa horribilis mors placida, ac suavis fiat: Testem produco ipsum Christum Salvatorem nostrum; ac magnum mundi Apostolum S. Paulum.

CONCEPTUS VIII.

Venerant ad Philippum Gentiles supplici hæc: *Domine volumus Jesum videre*: Philippus dicit Andree: ambo verò dixerunt Jesu: intellecto hoc nuncio quod gentes veniant suavissimum Jesum videre, inquit Christus: *Nunc anima mea turbata est*: Turbari, pati est: quod gentes veniant Jesum videre; Jesus non turbari; tritari, angri, aut pati, sed lætari, & gaudere ansam habet; cur ergo turbatur; quasi pati aspirat, mori desiderat? advertit doctissimus Cardinalis Toletus, inde quod gentes jam jam in Christum credituræ advenerant, gloriæ cælestis fructus Christo crevisse; hos ergo suavissimos fructus gloriæ Christus prægustans; in verba aspirantia prorupit: *Nunc anima mea turbata est* citius, ante præfinitum tempus, crucem & mortem exoptans sustinere: conformiter Verbis magni Pauli ad Hebræos cap. 12. *Proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta.*

CON.

CONCEPTUS IX.

S. Paulus 2. ad Corinth. cap. 1. & cap. 11. miseras & tribulationes, quas peressus est, magnas & supra modum fuisse dicit. *Non enim volumus vos ignorare fratres de Tribulatione nostra, quae facta est in Asia, quoniam supra modum gravati sumus, super virtutem, ita ut taderet nos etiam vivere.* Et iterum cap. 11. *in laboribus plurimis in carceribus abundantius, & supra modum.* &c. Dicit nunc S. Paulus 2. ad Cor. cap. 4. *Id enim quod in presenti est momentaneum, & leve, tribulationis nostrae: notare libeat: quod superius dicit Paulus, grave, supra modum; nunc dicit momentaneum, & leve, quid quæso momentaneum, leve, & exiguum fecit? Subdit immediatè Sanctus: Non contemplantibus nobis quae videntur; sed ea, quae non videntur.* Coeli gaudia imaginatus est sibi S. Paulus, hæc intuita Oculo mentis: omnia gravia fecit levia; & momentanea. Probatum cum ergo sit præmium sequens mirè, animare, solari in adversis, hinc

Hortor cum S. Cypriano libro de mortalitate: *Nostram Patriam Epilogus. Paradisum computamus: Quid non properamus, ac currimus, ut Patriam nostram videre possimus? illic Martyrum innumerabilis populus ob certaminis & passionis victoriam coronatus; ad hæc fratres charissimi avida cupiditate properemus, ut cum his citò esse, & citò ad Christum venire contingat, optemus.*

Amen.

K 2

IN

IN FESTO S. STEPHANI.

CONCIO SECUNDA.

Textus. Et JESUM stantem, Actor. cap. 7.

Thema. In arduis, & summis necessitatibus, vel maxime adest, & juvat DEUS.

*Concionis
Exordium.*

Sanctus Levita Stephanus vidit JESUM stantem; in Symbolo profitetur JESUM sedere ad dexteram Patris in coelesti gloria; Stephanus in caeli gloria non sedentem, sed stantem JESUM intuetur: *Et JESUM stantem.* Quid mysterii nobis indicatur, quod JESUM stantem Stephanus viderit? S. Augustinus nos instruit, in Psalmum 109, scribens: *Stare officium Advocati, & adjuvantis est.* Et S. Gregorius hom. 9. in Evang. *Sedere judicantis est: stare vero adjuvantis.* In Summo conflictu, in extrema necessitate positus erat Stephanus, ab omni homine desertus; à Synagoga, ad mortem usque persecutus, in extremis, stantem JESUM Stephanus intuetur. Stantem dico: id est adjuvantem: Discamus pro consolatione nostra: in arduis, in summis necessitatibus; vel maxime adest, adstat, adjuvat ter Optimus Deus. Patet assumptum Thematici, tum S. Scripturae textibus, ac SS. Patrum testimoniis. Audiantur: *Juxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde.* Psal. 33. *Si moram fecerit, expecta eum, quia veniens veniet, & non tardabit.* Habacuc. cap. 2. *Cum serò esset, venit.* Joan. cap. 20. *Ibi praeo est Dei auxilium, ubi summum aderit periculum.* Fernandez: *Imminentibus periculis est DEUS propugnator servis suis.* Origenes hom. 9. in lib. Num. *Cum humana possessio deficit, possessio divina potentia adest.* Padilla in Habac. cap. 3. disc. 15. *Hoc proprium divinitatis est, succurrere in casibus desperatis.*
S. Cy.

*Textus Sa-
crae Scriptu-
rae.*

*Patres:
Fernandez.
Origenes.
Padilla.*

S. Cyprianus in Pl. 26. *Famulos suos tunc magis respicit Deus, cum s. Cyprianus. injuste eos nequitia persequens affligit.* S. Gregorius lib. 2. mora. s. Gregorius. lium cap. 21. *Quando apud homines desperatum est, tunc potentiam & sapientiam suam Deus declarat.* S. Chrysostomus in cap. S. Chrysostomus. 12. Genesis. Et iterum in epist. ad Cyriacum: *Habet hanc consuetudinem Deus, ut succurrat, quando res est ad ultimum reducta.* Divina ope implorata desuper Conceptus pandam.

CONCEPTUS I.

Exodi cap. 4. jubet Deus Moyfi, Virgam suam prodigiosam in terram projiceret, quæ Virga in terram projecta, quia in terrificum serpentem mutata esset, horrens Moyses fugere cogitat: at jubet Deus persisteret, & serpentem caudâ apprehenderet. *Extende manum tuam, & apprehende caudam ejus.* Cur jubet Deus apprehendere caudam, & non potius caput? Baëza lib. 2. de David, per caudam serpentis intelligit finem, seu ultimum fatalem terminum, ejusdem casus miseri, & desperati; non caput, sed caudam serpentis Deus jubet Moysem apprehendere, indicans: ad finem, ad terminum ultimum, & fatalem, dum res nostræ deducuntur, honor, fama, & vita periclitatur, casus periti, desperati habentur, tunc vel maximè juvare, patrocinari, assistere ter optimum Deum. Expertus est Moyses hoc sæpius.

CONCEPTUS II.

Exodi cap. 14. legitur demandasse Deum Moyfi, filios Israel educat ex servitute Egypti in terram promissionis: egressos Judæos insequitur Rex Pharaon cum ingenti exercitu & castra Judæorum offendit ad mare rubrum inter Magdalum & Beelsèphon; si nunc omnia benè perscruter, invenio Judæos in summo periculo, & extrema necessitate totius interitûs constrictos fuisse; à fronte stat mare rubrum; in hoc se immittere, est se submergere; à tergo armatus insequitur hostis: hunc expectare &

K 3

cum

cum hoc configere, manifestus est Israelitarum interitus, mors & exitium; ad dextram rupes Beelsephon, ad lævam, arida montana Magdalum prostant; ad hæc fugere, se salvare, idem est, ac velle fame ac siti se interficere; undique ergo filiis Israël patet interitus, casus desperatus, extrema necessitas: Annè è tam manifesto mortis periculo, in tam extrema necessitate, filios Israel Deus iuvit, liberavit? iuvit, liberavit, omnino; sacro textu testante: *Jam advenerat vigilia matutina, quando ecce respiciens Dominus supra castra Ægyptiorum per columnam ignis & nubis interfecit exercitum eorum.* Per vigiliam matutinam Tirinus quartam noctis vigiliam intelligit, notare libeat: in quartam noctem Deus Judæos in extrema necessitate constrictos reliquit; ex qua mora factum est, ut ex continuo itinere, & cita fuga vires corporum ad deliquium deficerent, animi, ex terrore panico, ad mortem consternerentur: Sicque necessitas de momento in momentum cumlaretur, & accresceret; & tunc Primò in vigilia matutina, in quarta vigilia noctis, cum quasi jam jam Judæorum res desperata videretur, adjuvit eos Deus, mittens nubem, quæ versus Ægyptios tenebras faceret, quo minus ab Ægyptiis Judæi videri, & comprehendi possent, versus Israelitas verò lumen & splendorem ederet, quo expeditius per medium maris rubri, quod mare, Deus una nocte vento urente exsiccavit, Judæi transirent, & se salvarent: *Et ingressi sunt filii Israel per medium sicci maris.* Desuper Lippomannus: *Docemur sperare in Dominum, veniens veniet Dominus liberabitque suos:* Et Origenes hom. 9. in Num. *Imminentibus periculis sit ipse propugnator servis suis.* Testis sit Jacob & Daniel.

CONCEPTUS III.

Jacobo obviam venit iratus frater Esau, hostiliter viris armatis stipatus, Jacob non nisi pastorium numerabat famulicium; in tam manifesto periculo pius Jacob ad preces confugit, auxilium è cælo flagitat; adest precanti divinus genius, opem promittit:

mittit, *Si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines prevalebis, &c. & benedixit ei in eodem Loco. Genes. cap. 32. in lignum: tetigit nervum femoris ejus; & statim emarcuit.* De super quis non miretur: Angelus promittens Jacob opem divinam praestitutum; Jacobum claudum facit, si claudus fuisset Jacob, sperabam quia Angelus eum rectum, ac validum efficeret, sic enim aptior foret Jacob ad pugnam, & resistendum, vel incasum ad fugiendum; claudus Jacob certe ineptus ad fugam, invalidus ad pugnam factus est: Quomodo ergo verificabuntur verba, & promissa Angeli: *Si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines prevalebis.* Libeat advertere: Jacob claudus effectus in majori periculo, in majori necessitate constrictus erat: promittens Deus juvare Jacob contra Esau; eò devenire permittit. Ut agnoscamus, tunc vel maxime Deum benedicere, adjuvare, patrocinari, quando res nostrae ad ultimum sunt redactae; quando humanitus est desperatum; tunc divinum quam celerrime, & elementissime reflorescit auxilium: ita vult glossa: *Claudus effectus est, ne fortis timeat fratrem, quia habet hanc consuetudinem Deus, ut succurrat in casibus desperatis.*

CONCEPTUS IV.

Daniel Propheta 6. diebus incubatus inter Leonés sedet famelicus: *Miserunt eum in lacum Leonum, & erat ibi diebus sex.* Danielis cap. 14. Septimo primum die misit Deus per Habuc Danieli cibum: Cur demum sexto, vel septimo die pavit famelicum? Et cur non succurrit tertia vel quarta statim die? ex Philosophia Valleii disco: Sex diebus sine omni cibo & potu vivere, hominem in summum vitae periculum exponi; uti Rex ipse in pastum sex diebus Danielei quasi jam mortuum lugebat: Scriptura teste: *Venit ergo Rex die septimo, ut lugeret Daniel.* Sexto, vel septimo ergo die, die inquam extremo, & fatali, & jam jam de vita desperato, cibo Danieli Deus succurrit; agnoscamus; in necessitate, in casibus desperatis vel maxime Deum adjuvare, & succurrere.

CON-

CONCEPTUS V.

Mitissimus JESUS miraculosè succurrit discipulis navigantibus, dum maris procellas imperio suo sedat, & tranquillat. *Imperavit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna.* Matth. cap. 8. Petro super maris undas gradienti adest insperatò Christus, & amicabilem porrigit dexteram. *Jesus extendens manum apprehendit eum:* Matth. cap. 14. Quæritis in quali statu constituti fuerint Apostoli in navicula congregati? dum Christi imperium, in ventos, & undas experti sunt: Item qualiter se Petrus habuerit, dum dextera Christi mulcetur? Respondeo quæstioni: Apostoli in navi, in extremis vitæ periculis versabantur: *Et ecce motus magnus factus est in mari: ita ut navicula operiretur fluctibus, &c. Domine salva nos, perimus.* Tunc surgens imperavit ventis & mari &c. natam libeat, *Tunc*, in extremis periculis, tunc, quando res cum homine est ad ultimum reducta; tunc, quando impetuosi fluctus tentationum, persecutionum, tribulationum & miseriarum hominem quasi operire videntur, tunc vel maximè Deus imperat, succurrit, adjuvat, tranquillum facit. Petrus super undas gradienti in extrema necessitate positus erat: *cum cæpisset mergi, &c. continuo Jesus extendens manum apprehendit eum.* Iterum notare libeat verbum *continuo*, quod idem est ac statim, celeriter sine morâ interpositâ; discamus iterum: tempore extremæ necessitatis & periculi, continuo & Deum auxiliatricem extendere manum; opem ferre, quod Christus indicavit in Cana Galilæa.

CONCEPTUS VI.

Patrocinanti almæ Virgini: *Vinum non habent:* Joan. cap. 2. respondet inclytus Mariæ filius: *Quid mihi & tibi mulier? nondum venit hora mea.* Quomodo? an non omnis hora & tempus in tua est potestate? quæ ergo propriè hora Dei est? respondet Garfias in Evangel. dist. 132. est hora extremæ necessitatis, summi periculi & indigentæ; hora necessitatis, tempus est divino auxilio, & suc-

succursui convenientissimum ; dum exulat humanum auxilium , in promptu est divinum adjutorium. Habet hanc consuetudinem D E U S , ut succurrat , quando res est ad ultimum redacta.

Hortor ergo cum S. Joanne quemvis Christianum: *Chariss. Epilogus.*
mi, si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habeamus
ad DEUM, & quidquid petierimus, accipiemus: cap. 5. testan-
te, & subscribente Psalmita Regio: Clamaverunt justii, &
Dominus exaudivit eos, & de omnibus tribula-
tionibus eorum liberavit eos. Psal-
mo 33. Amen.

L

PRO

 PRO FESTO S. STEPHANI.
 CONCIO TERTIA.

Textus. *Video caelos apertos, & JESUM stantem. Acto-
 rum cap. 7.*

Thema. Quos Deus asperius tractat, subsequente
 gratia remunerat.

Exordium. **P**linius de Trajano Imperatore scribit: quod hujus Im-
 peratoris severior vultus, verba asperiora, imò planè
 verbera, prognosticum, & indicium erant futuri bene-
 ficii, & gratiæ; unde famulantes, Trajani vultum aspe-
 rum, verba rauca exoptabant, quasi jam certi de gratia
 subsequente: Ita cum Deo se res habet; quos rigidius tractat, lenius
 habebit imposterum; asper submittit mitiora: Audiamus desuper
 Scripturam: Isa. 46. inquit Deus: *Prope feci justitiam meam, non elon-
 gabitur, & salus mea non morabitur. Deus cum iratus fueris, miseri-
 cordia recordaberis.* Pl. 59. *Quos amo; arguo,* inquit Æterna Veritas
 Apocal. cap. 3. & Prov. cap. 3. *Quem diligit Dominus, corripit.* Au-
 diantur Scriptores: *Prudentis correptio, legitima amoris progenies
 est: Ulceri medicamentum adhibere, precipitio obstaculum correptionis
 opponere, ejus est, qui benevolè odit, & amanter affligit.* Scribit
 Naxera. Emanuel de Naxera Commentario in Judices cap. 15. n. 1. §. 5.
*Verba severitate plena, & qua minacem justitiam prasagunt,
 praambula sunt clementia signa; que vindicis ira instrumenta pu-
 tantur, profusionis clementia Probeta sunt.* Ita eleganter Ilde-
 phonsus de Padilla. Annot. in Habacuc. cap. 3. n. 2. disc. 12. *Per-
 versitas quam putas, ratio est, quod sevitiã existimas, gratia est.*
 Terullianus Ita Tertullianus in scorp. cap. 4. *Durè objurgat Dominus, quos in-
 tendit consolari, ut scias correptionem Domini, signum esse appropin-
 quan-*

pinquantis gratiæ, Oleaster in cap. 3. Jonæ. Divinâ ope imploratâ *Oleaster*,
desuper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Genesis cap. 42. 43. & 44. Joseph Prorex Ægypti *ad fra-* ^{Confirmatio}
tres suos, quasi ad alienos, durius loquebatur: Exorta magna
fame, misit Jacob filios suos in Ægyptum frumentum coëmere;
primo intuitu agnovit Joseph, hos viros esse fratres suos; &
commota sunt viscera Joseph super fratres, ut eis beneficeret:
priusquam autem benefecisset, & eos gratis affecisset, durissimè
habuit tam verbo, quàm opere, & in re, eos vexando, & mor-
tificando. Audiamus verba aspera, dura, & ignominiosa: *Ex-*
ploratores estis: ut videatis infirmiora terra venistis, &c.
Eritis in vinculis donec probentur qua dixistis, utrum vera,
an falsa sint: Genes. 42. Verbis his durissimis subsequuta est in-
carceratio: *Tradidit ergo illos custodia tribus diebus*. Abeun-
tibus fratribus, & è custodia, ac carcere dimissis, utrò vexat,
& mortificat illos Joseph: pecuniam pro frumento, & sci-
phum, ex quo Joseph bibere consueverat, faccis illorum clam
imponi mandat; ac ut fures, & nequam in itinere eos de-
tineri, ac reduci facit. Hisque mortificationibus, vexationi-
bus, amaras ex oculis suorum fratrum elicit lachrymas; con-
tristavit cor, & mentes eorum. Cur quæso adeò exercet, vexat,
mortificat fratres suos Josephus? benefacere intendit, præmittit
ergo tentationes, & mortificationes; exhilarare cupit eos, præmit-
tit anxietates, tristitias; ad ita tribulatos, mortificatos, durè, &
asperè habitos, tandem inquit: *Ego sum Joseph frater ve-*
ster, &c. venite ad me, & ego dabo vobis omnia bona Ægypti,
ut comedatis medullam terra. Genes. 45. uti Joseph cum fratri-
bus suis fecit; sic Deus facit nobiscum hominibus: Verba ama-
ra, dura, & aspera quandoque eructat, severitatem demon-
strat, & munificentiam profusorem præstat, tristitia lætis com-
pensat. Amara dulcibus lenit; tangit adversis, & prosperis su-
bitò demulcet: Videamus hoc in Agar.

CONCEPTUS II.

Fugerat à Dominâ sua Sarâ, petulans ancilla Agar : proficiscenti obviat Angelus Domini, & Agar imperat: *Revertere ad Dominam tuam, & humiliare sub manu illius*: Genesi. cap. 16. protervæ, superbæ, ac insultanti fœminæ Agar, vix aliquid magis odiosum, contrarium, ac sibi minus placitum, dici potuit; quàm: *Revertere ad Dominam tuam, & humiliare sub manu illius*. Nullus dubito, Agar reverti ad Dominam, servitutem maximam, & onus importabile existimaverit, hinc tristis, ac dolens, in lachrymas, & lamenta erupuerit. Quid Angelus ad tam tristem ac consternatam? socius læta, ac jucunda, placita, & prospera intimat: *Multiplicans multiplicabo semen tuum, & non numerabitur præ multitudinem*. Eleganter desuper S. Cajetanus: *Hoc enim officium DEI est, & in persona DEI Angelus dixit: Adjunxit siquidem tristibus læta, adjunxit concupita, multiplicabo semen tuum*. Adversa sunt: infirmitas, persecutio, &c. humiliare, patere, mi Christiane, sequentur à misericordissima manu DEI tandem meliora, prospera, & consolatoria. Figuram habemus Isaïæ cap. 10,

CONCEPTUS III.

Hic comminatur DEUS Judæis iratum væ: *Va Assur Virga furoris mei!* per Assur figurabatur Rex Assyriorum, qui venit armatâ manu, Judæos è deliciis patriæ, in servitutem durissimam, & captivitatem Babyloniam transvexit. Vix hæc comminatoria protulit Propheta, iteratò demandatur à benignissimo DEO, nunciet Judæis: *Egredietur Virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet*. Isaïæ cap. 11. Per Virgam Jesse expositores Beatissimam Virginem MARIAM, per florem, filium DEI unigenitum JESUM CHRISTUM intelligunt: *Quid est Virga Jesse MARIA, nisi communis omnium creaturarum Mater Misericordia, Quid est flos hujus Virginis CHRISTUS JESUS, nisi fons omnis gratiæ?* Furori iræ,

Iræ, indignationi, severitati optimus Deus immediatè subjungit Misericordiam, & gratiam. Discamus hinc, hortatur concinnè doctissimus de Padilla superius citatus: *Dei verba minas spirantia, & qua severitatem eructant, Prophetæ sunt pietatis, & quo plus ira mardefcit, eò magis redundat clementia.* Testis sit mulier Cananæa Matth. cap. 15.

CONCEPTUS IV.

Instantè salutem filie à demone vexatæ, postulabat mulier illa Cananæa, quam Chrillus acerbè excipit, & virulentis verbis repellit, *Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus.* Quid ad hæc mulier, an fors confusa recedit? minimè, consolata, confisa perficit: *Etiã Domine:* inquit, *etiam:* bonæ spei, impetrationis, acquilitionis, remunerationis consequentia est, ut scribit Sanctus Chrysologus serm. 53: sperat ergo mulier, se, quod petit, accepturam, unde quæso concludit hæc mulier, se, quod petit, impetraturam, gratia donaturam fore? *etiam Domine.* &c. Basilii de Seleucia Orati. 20. in persona Cananæa respondet: *contumeliam, teneo curatio- nis pignus.* Asperè me tractat Christus, ergo dignabitur curare filiam meam, durè me habet, ergo exaudiet, ergo medebitur Deus, optima in schola Christiana est consequentia; placet desuper exemplaria intueri.

CONCEPTUS V.

Durè habuit Deus Jobum: permittendo fieri mendicabulum infimeto: *testa saniem radebat, sedens in sterquilino.* Job cap. 2. Asperè tractavit Deus Tobiam cæcitate percutiendo: *Ex nido hircinorum dormienti illi calida stercore inciderunt super oculos ejus, fieretq; cæcus.* Tobie 2. Rigidè tractavit Deus Sufannam, permittendo, ut adultera ad rogam cremanda deduceretur. *Condemnaverunt eam ad mortem* Danielis cap. 13. Christus in nova lege torvo vultu increpat Petrum: *Vade post me Sathanas, scandalum es mihi.* Matth. cap. 16. Iratè objicit discipulis euntibus in Emaus: *Ostulti & tardi corde.* Lucæ 24. His duris, arduis, asperis, submisit Deus blandia, mitia, suavia. Jobum mendicum fecit duplo ditioem: *Addidit Dominus omnia, quæcumque fuerant Job, duplicia.* Job 42. Tobiam cæcum,

cœcum, fecit videre filium amantissimum, ac felicissimum. *Ecce ego video filium meum Tobiam*: cap. 9. *Sufannam restituit in integrum, Salvatus est sanguis innoxius, non est inventa in ea res turpis*. cap. 13, in Proximo dignus fit Petrus in carne mortali videre clarificatum Dei filium. *Clarificatus est ante eos* Matth. cap. 17. *Illuminatisimi, & in charitate flagrantissimi facti sunt discipuli illi. Aperti sunt Oculi eorum, & cognoverunt eum. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis. &c.* Sic ludit æterna bonitas cum filiis hominum; asperis submittit blanda, duris delicata; noverat hoc eximiè pietissima Virgo Mater.

CONCEPTUS VI.

Pientissima Virgo MARIA in nuptiis Canæ in Galilæa advertens penuriam Vini; suavissimè interpellat suum dilectum filium; *Vinum non habent*: Joan. cap. 2, an fors filius gratioſo vultu, blando sermone annuit? asperè respondet: *Quid mihi & tibi mulier?* plus denegat, quàm annuit: & tamen Virgo Deipara, quasi jam certa de gratia impetrata, mandat famulantibus domûs: *Dicit ministris, quocumq; dixerit vobis facite*: Confidit indubia de miraculo: Unde confidit? audivit pia Mater verbum illud asperum, *Mulier*; exinde concludit, faciet, annuet, dignabitur,

Epilogu.

DEI enim insuavia verba, misertentis portant Myſterium; præſens verborum acerbitas, Propheta est subsequendæ pietatis; nam supplicia semper clementiâ compensat; & reciprocatur cum justitiâ misericordiam, Amen,

